

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2015

aruandeaasta lõpp: 31.12.2015

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Tuuru

registrikood: 90000452

**tänava/talu nimi, Vabrikuväljak 1
maja ja korteri number:**

postisihtnumber: 92411

telefon: +372 53415285, +372 4622803, +372 4622800

e-posti address: info@tuuru.edu.ee

veebilehe address: www.tuuru.edu.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	19
Bilanss	19
Tulemiaruanne	20
Rahavoogude aruanne	21
Netovara muutuste aruanne	22
Raamatupidamise aastaaruande lisad	23
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	23
Lisa 2 Raha	24
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	25
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	25
Lisa 5 Muud nõuded	26
Lisa 6 Materiaalne põhivara	26
Lisa 7 Laenukohustused	27
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	28
Lisa 9 Võlad töövõtjatele	28
Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	28
Lisa 11 Annetused ja toetused	30
Lisa 12 Tulu ettevõtlusest	30
Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	31
Lisa 14 Jagatud annetused ja toetused	31
Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud	31
Lisa 16 Tööjõukulud	32
Lisa 17 Muud kulud	32
Lisa 18 Intressikulud	32
Lisa 19 Seotud osapooled	32
Aruande allkirjad	34
Vandeauditori aruanne	35

Sihtasutus Tuuru 2015. a tegevusaruanne

Üldinfo

Hiiumaa Teadus- ja Hariduskeskus „Tuuru“ loodi 22 jaanuaril 1992.a Hiiu Maavalitsuse määrusega nr 24. Keskus oli iseseisev juriidiline isik oma pangaarve, pitsati ja sümboolikaga. Keskuse ülesandeks oli Hiiumaa sotsiaalsele ja majanduslikule arengule kaasaitamine. Oma tegevuse algul oli keskuses põhirõhku asetatud täiskasvanute koolitusele. Alustati keelekursustega ja kursustega, mis oli põhiliselt mõeldud alustavatele ettevõtjatele. Hiljem lisandusid kursused neile inimestele, kes olid kaotanud tööd.

SA Tuuru't loetakse eelnimetatud asutuse järglaseks, sihtasutuse esmakanne Äriregistris tehti 12.12.1997. Tuuru asutaja on Hiiu maavanem (asutamisosus on tehtud 15.09.1997), asutajaõiguste teostaja on 2015 aasta 01.septembrist Rahandusministeerium (oli Siseministeerium). Tuuru on avalikes huvides tegutsev eraõiguslik juriidiline isik, mille tegevust reguleerivad sihtasutuste-, riigivaraseadus ja muud õigusaktid ning SA Tuuru põhikirja. SA Tuuru majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril. SA Tuuru juhtorganid on nõukogu ja juhatus.

SA Tuuru tegevuse eesmärk on vastavalt põhikirjale Hiiumaa sotsiaalse ja majandusliku arengu programmide ja projektide algatamine, juhtimine ning sellega seonduvate uuringute, arendustöö, vabahariduse, täienduskoolituse korraldamine ja läbiviimine ning osalusdemokraatia toetamine.

Eesmärgi saavutamiseks SA Tuuru:

- algatab ja viib läbi ülemaakondlikke arendusprojekte, korraldab näitusi, konverentse, loenguid, kursusi, õpiringe jne;
- taotleb vara ja rahalisi vahendeid riigieelarvest, kohaliku omavalitsuse üksustelt, Eesti ja teiste riikide asutustelt, ühendustelt ning füüsilistelt isikutelt ning korraldab nende kasutamise vastavalt põhikirjalistele eesmärkidele;
- kogub, analüüsib ja levitab Hiiumaa arendamisega seotud informatsiooni;
- tegeleb majandustegevusega, mis on vajalik põhikirjalise eesmärgi saavutamiseks;
- teeb koostööd riigi- ja kohaliku omavalitsuse organite, ühenduste ning juriidiliste ja füüsiliste isikutega.
- koordineerib turismialast arendustööd, piirkonna turundust ja mainekujundust.
- võib asutada koolituste korraldamiseks erakoole.

30.09.2015 Tuuru nõukogu koosolekul tehti ettepanek lisada muuta põhikirja järgmiselt:

1) muuta p 1.2 asendades sõna „Siseministeerium“ sõnaga „Rahandusministeerium“ (alates 01.09.2015 kuuluvad maavalitsused ja regionaalvaldkond Rahandusministeeriumi alla; SA Tuuru on avaliku sektori valitseva mõju all olev sihtasutus).

Olemasolev sõnastus: Tuuru asutaja on Hiiu maavanem, asutajaõiguste teostaja on Siseministeerium.

2) selleks, et SA Tuuru saaks taotleda vahendeid SA-lt KIK ning teistest rohemajandusega haakuvatest erinevatest meetmetest, peab põhikirjas olema, et SA Tuuru tegeleb ka loodus- või keskkonnakaitselist tegevustega ning ka koolituslaste tegevustega. Sellest tulenevalt lisada need teemad põhikirja.

Ühehäälselt otsustati teha maavanemale ettepanekud:

- 1) muuta põhikirja punkti 1.2 ning asendada sõna „Siseministeerium“ sõnaga „Rahandusministeerium“;
- 2) lisada põhikirja loodus- või keskkonnakaitseliste tegevustega tegelemine ja koolituslaste tegevus.

SA Tuuru kliendid olid ettevõtjad, mittetulundusühendused, omavalitsused ja eraisikud.

SA Tuuru on osa maakondlike arenduskeskuste võrgustlikust. Maakondlikud arenduskeskused on kõigis maakondades paiknevad arendusorganisatsioonid, mis pakuvad tasuta nõustamisteenust alustavatele ja tegutsevatele ettevõtetele, kohalikele omavalitsustele, alustavatele ja tegutsevatele mittetulundusühingutele ja sihtasutustele.

SA Tuuru juhtimine ja personal

Tuuru juhtorganid on nõukogu ja juhatus.

Nõukogu kavandab Tuuru tegevust ning korraldab Tuuru juhtimist ja teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu esindab Tuurut vaidlustes ja tehingute tegemisel juhatusega. Nõukogu oli 2015 aastal 7-liikmeline. Koosseisu kuulusid Jaanus Valk ja Üllar Padari (HOL esindajad), Ester Tammiss (mittetulundusühenduste esindaja), Piret Sedrik (Hiiu maavanema poolt nimetatud ametnik), Tanel Malk ja Agur Nurs (ettevõtjate esindajad) ning Jana Tammeveski (Eesti Töötukassa Hiiumaa osakonna esindaja). Nõukogu esimees on Tanel Malk, kes saab selle eest tasu.

2015 aastal toimusid nõukogu koosolekud kuuel korral (sellest ühel korral toimusid intervjuud uue juhatuse liikme valimiseks).

Juhatus on üheliikmeline. Kuni 15 september 2015 oli juhatuse liige Kristjan Arunurm, kes lahkus ametist omal soovil. Alates 01.09.2015 on uus juhatuse liige Katrin Sarapuu.

SA Tuuru koosseis seisuga 31.12.2015.a

Ametinimetus	Ametikoha suurus	Märkused
Juhataja	1,0	
Koolitusjuht	1,0	
MTÜ-konsultant / projektispetsialist/infotöötaja	1,0	0,5 KÜSK tellimuse täitmine, 0,3 Sotsmin. tellimuse täitmine; 0,2 Tuuru töö
Investorteeninduse konsultant	0,2	EAS tellimuse täitmine
Ettevõtlikuskonsultant	1,0	EAS tellimuse täitmine, alustas 01.01.2016
Ettevõtlikuskoordinaator	0,5	EAS / PATEE tellimuse täitmine
Noorte ettevõtlikkuse koordinaator	0,5	EAS / PATEE tellimuse täitmine
Raamatupidaja, Maaelu Edendamise SA nõuandeteenistuse Hiiumaa kontaktisik, konsultant	1,0	EAS / PATEE tellimuse täitmine MES tellimuse täitmine, Tuuru töö
Turismiinfokeskuse juhataja	1,0	EAS, HOL tellimuse täitmine
Hiiu maakonna turismikoordinaator	1,0	HOL tellimuse täitmine
Maakondliku infoportaali toimetaja		Lepingu alusel
IT-spetsialist		Lepingu alusel

Majahoidja	0,5	
Koristaja	0,2	

SA Tuuru varad

SA Tuuru haldab 1979 aastal valminud kahekorruselist hoonet Vabrikuväljak 1, Kärddlas. Hoone suletud netopind on 1 283,1 m², sellest üldpind 571,8 m² ning kasulik pind 711,3 m².

Hoones on 2 õppeklassi, suurusega a' 37,8 m². Mahutavus seminaristiilis 20 inimest. Õppeklassid on varustatud tehniliste vahenditega nagu ekraan, grafoprojektor, internet, laserpointer, pabertahvel, valge tahvel, TV, video, WiFi. Lisaks on võimalik kasutada multimeediaprojektorit, videokaamerat.

Arvutiklass 10 arvutiga, pindala: 45,6 m². Klassis on ekraan, internet, laserpointer, valge tahvel, kasutada saab multimeediaprojektorit, videokaamerat.

Konverentsiruum (saal), pindala: 112,6 m², mahutavusega teatristiilis 80 inimest ning seminaristiilis 50 inimest. Kasutamiseks on olemas ekraan, grafoprojektor, internet, laserpointer, pabertahvel, valge tahvel, TV, video, WiFi. multimeediaprojektorit, videokaamerat, videokonverentsi seadmeid.

Majaomanikuna rentis Tuuru jätkuvalt ruume nii pikaajalistele rentnikele kui ühekordseteks sündmusteks.

SA Tuuru enda töötajate käsutuses on 5 kabinetti (kokku 90,7 m²), seminariruum (17,3 m²). Välja on üüritud 322,6 m². Enamus on pikaajalised üürnikud.

Huvi üüripinna vastu on väljendanud SA Innove Rajaleidja Keskus Kärddlas. Eeldatav kuulutatakse üürihange välja detsembris 2016, kus soovib SA Tuuru tõenäoliselt osaleda.

2015 aastal tehti korda Tuuru trepp ning paigaldati invatõstuk, maksumus kokku 21015 eurot, millest EAS regionaalsete investeringute programmi toetus 15454,84 eurot.

2015 aasta tegevused

SA Tuuru peamised tellijad ning koostööpartnerid olid Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS), Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Hiiumaa Omavalitsuste Liit, Hiiumaa Ettevõtjate Liit, Hiiu Maavalitsus, Eesti Töötukassa, Eesti Vabaharidusliit, MTÜ Hiidlaste Koostöökogu, MTÜ Hiiumaa Turismiliit, ettevõtjad ning teised maakondade arenduskeskused jm organisatsioonid.

Ettevõtluse valdkonnas pakume arenduskeskusena järgmisi teenuseid EAS tellimuse raames:

- jagame infot toetusvõimaluste kohta; maakondliku ettevõtlusinfo kohta; eraturu konsultantide teenuste kohta; potentsiaalsete investorite kohta.
- nõustame potentsiaalseid ja alustavaid ettevõtjaid, eesmärgiga toetada nende arenguplaani koostamist ja elluviimist, mille tulemusena saab ettevõtlikust inimesest toimiva ärimudeliga edukas ettevõtja.
- nõustame tegutsevaid ettevõtjaid eesmärgiga toetada nende arenguplaani koostamist ja elluviimist, mille tulemusena saavutab klient püstitatud eesmärgid ning realiseerib oma potentsiaali maksimaalselt.

2015 aasta oktoobris lahkus omal soovil töölt senine ettevõtluskonsultant, uus asus tööle 01.01.2016. Vahepeal täitis neid tööülesandeid juhataja, koos 0,2 koormusega töötava konsultandiga.

Maakondliku arenduskeskusena olid tehtud tööde mahud 2015. aastal järgmised:

- nõustatud alustavate ettevõtete arv, kes on jõudnud vähemalt 1 täiendava 1 mediaanpalga võimekuseni - 6;
- MAK korraldatud ettevõtlusteadlikkuse üritustel osalenute arv - 506
- Nõustamise tulemusena valminud tegevusplaanide arv (äri-, turundus-, finantsplaanid jne) - 20
- Keskuse nõustamise abil ettevõtjate poolt loodud uute ettevõtete arv (indikatiivne, põhinev alustavate ettevõtja nõustamistel) – 41
- Nõustatud tegutsevate ettevõtete arv, kes on jõudnud vähemalt 2 täiendava 1 mediaanpalga võimekuseni – 2
- Ettevõtjate esitatud muid toetusprogrammide taotlusi (keskuse nõustamise abil) - 9
- Lisandunud uute liikmete arv valdkonna infokirjades 68
-

Hinnang nõustamistele: võrreldes 2014. aastaga suurenes kõigi sihtgruppide (nii potentsiaalsed, alustavad kui tegutsevate ettevõtjad) nõustamiste arv. Suurt huvi tunnevad alustavad ettevõtjad starditoetuse vastu (14), kuid enamus on loobunud, kuna ei kvalifitseeru või ei suuda täita käibekasvu, müügitulu ning töötajate tingimusi. Mitmel juhul ettevõtjad soovinud täismahus äriplaani koostamise teenust. Potentsiaalsed ja alustavad ettevõtjad soovivad konsultatsiooni erinevatest toetusvõimalustest kuni tootearenduseni. Kasvas turundusplaani koostamise osatähtsus nõustamiste hulgas. Tegutsevate ettevõtjate nõustamisel on peateemad ettevõtte tegevuse laiendamine, muutmine, EL uue rahastamisperioodi toetuste kasutamine, toote, teenuse, tegevuse patenteerimisega seotud küsimused ja siseriiklike investorite leidmise vajadused. Suuline tagasiside on positiivne.

Hinnang infotegevustele: ettevõtjatele loodud teabepaketti areneb. Uut teavet on seoses üleminekuga ühest rahastamisperioodist teise olnud vähem, kuid märgatavalt on suurenenud otsekontaktide hulk potentsiaalsete, alustavate ja tegutsevate ettevõtjatega. Lisaks kasutame info edastamiseks erinevaid IT-kanaleid (ettevõtjate list, Tuuru FB, Tuuru kodulehekülge). Ettevõtjate listi, kuhu kuulub 274 liiget (vahepeal toimus listi puhastus), saadeti 54 postitust, koduleheküljel avaldati 17 otseselt ettevõtjaid puudutavat uudist. SA Tuuru FB leht on järjest enam jälgitav sotsiaalvõrgustiku kanal. Kajastasime regulaarselt ettevõtlust puudutavat temaatikat. Suurim ühe uudise vaadavus *facebookis* ühe ettevõtlusega seotud uudise kohta oli 3264 vaatamist. SA Tuuru tegi koostööd Hiiu Lehe, Hiidlaste Koostöökogu, Hiiumaa Ametikooli, Hiiumaa Noorsootöökeskuse, Rajaleidja Keskuse, Hiiumaa Ettevõtjate Liidu, Töötukassaga Hiiumaa osakonnaga, Hiiu Maavalitsuse, Hiiumaa Omavalitsuste Liidu nii ettevõtlusinfo vahetusel kui teavitusel. Hiiu Leht avaldas 17 ettevõtlusteemalist artiklit, neist 4 on kirjutatud SA Tuuru poolt. Külastati ettevõtteid kohapeal. Korraldati ümarlaudu.

Hinnang proaktiivsetele tegevustele: 2015. aasta jaanuaris alustas Hiiumaa esimene ettevõtjatele suunatud **mentorklubi**. Osales 12 mentiidi ja 5 mentorit. Mentorite rahuloluindeks mentorklubiga oli 5-palli süsteemis 4,6, soovitusindeks tuttavale mentor potentsiaaliga ettevõtjale 9. Mentiidide rahuloluindeks 5-palli süsteemis oli 4,7, soovitusindeks tuttavatele alustavatele ettevõtjatele 9,6.

Hiiu maakonna **turundusplaani** ja **projekti „Maale elama“** tegevused on käivitunud edukalt täies mahus. **Ettevõtluskohvikus** tundis Hiiumaal ettevõtlusvõimaluste vastu huvi 7 peret, Hiiumaa boksis täitis ankeedi 64 inimest. 2014. a. „Maale elama“, messi Hiiumaa boksis ankeedi täitnutest on ettevõtlusega Hiiumaal (Tahkuna tuletorn) alustanud 1 pere.

2015 aastal asutas "Maale elama" messil osalenu Kärddlasse oma ettevõtte. Vastavalt kavandatule viidi ellu Hiiu maakonna turundusplaani rakenduskavas ettevõtluskeskkonna suunal planeeritud. Viidi läbi **ettevõtluspäev**, mis oli sel aastal nii populaarne, et pidime registreerimise katkestama saali mahutavuse piiri täitumise tõttu.

Juhendasime 1 gümnasisti **ettevõtlusalast uurimistööd**. Jätkasime koostööd teiste organisatsioonide ja asutustega, mis tegelevad noorte ettevõtlikkusega arendamisega. Viisime läbi **arenguseminari** ettevõtjatele, mis osutus samamoodi osalejate rohkeks.

Alustasime tegevust alustavate ettevõtjate kaardistamisega. 2014. a. I-IV kvartalis loodi 61 ettevõtet ja 2015. a. I-IV kvartalis loodi 68 uut ettevõtet. Alustavate ettevõtjate ülevaate ettekande tegime ka arenguseminaril. Koostasime **Hiiumaa majandusülevaate**.

Toimus **ettevõtja baaskoolitus**. Tuuru majas märtsis toimunud **Töö- ja karjäärimesil** (koostöös Hiiumaa Ametikooli, Rajaleidja keskuse ja Töötukassaga) osales 16 ettevõtet, külastajaid oli 82. Tuuru omistas komisjoni otsusel **Hiiumaa Rohelist Märgi** 9 uuele tootele.

Väga palju tuli terve 2015 aasta jooksul tegeleda PATEE (Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks) kava koostamisega, täiendamisega parandamisega.

Hindajatelt (EAS) saime suve alguses rohelse tule esimese 7. maakonna hulgas. 2015-2016 aastateks maakonnal kasutada 57 588 eurot. Koostamisel tuginesime strateegiale Hiiumaa 2020+, Toomas Saali ettevõtlikkuse mõõdikute ülevaatele, töögrupi koosolekute otsustele (SA Tuuru nõukogu liikmed osalesid ja panustasid). Kavas ühe tegevusena nimetatud Hiiumaa 2020+ seire esitlus toimus Hiiumaa arenguseminaril novembris 2015. Lõplikult allkirjastati riigihalduse ministri käskkiri PATEE 2015-2016 aastate kava rahastamiseks alles 02.02.2016 ning kinnitati PATEE toetuse andmise tingimused 08 veebruar 2016. Meie jaoks tähendas see seda, et 2015 aastal tehtud PATEE kulud ca 21 tuhat eurot (pidime ettevalmistavate tegevustega alustama, et 2016 aasta saaks kavas planeeritu lõplikult ellu viia) saame tagasi alles 2016 aastal.

Investorteeninduses pakume teenuseid ja tuge investorpäringute vahendamisel ja hankimisel, investeerimisvõimaluste andmebaasi haldamisel ja info vahendamisel, investoritele suunatud infomaterjalide ettevalmistamisel ja levitamisel, investore, investeerimis- ja vahendusorganisatsioonide ning investeringutest huvitatud ettevõtjate kontaktvõrgustike loomisel, investeerimiskeskonna ja -kliima parendamise ettepanekute väljatöötamisel ning vastavate arendusprojektide käivitamisel.

Alates 2015 aasta algusest toimub välisinvesteringutega seotud tegevuste elluviimiseks Pärnumaal, Saaremaal, Hiiumaal ja Läänemaal regioonipõhiselt, seega on nelja maakonna peale üks regionaalse investorteenindaja, kelle peamised tööülesanded on edastatud investeerimispäringute lahendamine, investeerimisprojektide algatamine ja elluviimine MAKidega, regiooni väärtuspakkumiste koostamine ning selleks vajaliku info kogumine, analüüsimine ja esitlemine, proaktiivne müügitegevus sihtriikides koostöös EAS Rahvusvahelistumise divisjoni, välisesindajate ja teiste partneritega, regiooni sektoranalüüsi koostamine. Juhtpartner on selle lepingu osas regioonis sihtasutus Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus.

Väliskapitalil ettevõtteid Lääne-Eestis on kokku 41 sh Hiiumaal 4, mille esmane kontakt kaardistamisel, tegevuskava koostamisel ja nõustamisel on regionaalne investorkonsultant.

Noorte ettevõtlikkuse valdkonnas on eesmärgiks kujundada noortes ettevõtlikku eluhoiakut, majanduslikku mõtlemist, vastutustundlikkust ja hoolivust, koostöö ja analüüsi oskust, julgust unistada.

Ettevõtliku Kooli raames tehti ettevalmistavat tööd Hiiumaa koolide ja lasteaedade liitumiseks programmiga. Korraldati õppereis Ida- Virumaale, kus jagasid kogemusi juba ettevõtliku kooli programmiga liitunud koolid.

Kodanikuühenduste valdkonnas pakume järgmisi konsultatsiooni- ja infotegevusi SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital tellimuse raames:

-nõustame kodanikuühenduse asutamist, sh näiteks: milline tegutsemisvorm valida , kuidas asutada MTÜ-d või SA-d, mida peab ühenduse juht teadma MTÜ/SA juhtimise juriidilistest aspektidest; kas ühendus peab tegelema dokumendihaldusega, kuidas sisse seada raamatupidamist ja mida peab ühenduse juht teadma maksudest

-nõustame organisatsioonide tegutsemisvõimekuse kasvatamist ja arendamist, sh näiteks: kuidas moodustada mittetulundusühenduse juurde meeskonda, kuidas kaasata vabatahtlikke, millised on vabatahtlike kaasamise, motiveerimise ja juhtimise eripärad, kas ühendusel peaks olema arengukava, millest koosneb arengukava, kuidas arendada ühenduse juhtimist, kuidas leida ja kaasata ühenduse tegevusse uusi liikmeid, kuidas motiveerida olemasolevaid liikmeid, kuidas mitmekesistada ühenduse tulubaasi, , is on sotsiaalne ettevõtlus , kust leida idee jaoks projektirahastust jne.

-jagame infot kodanikuühiskonnas toimuvast maakonnas ja maakonnale.

2015 aastal toimus muutus ka kodanikeühenduste valdkonnas, 01 juunist võttis lepingud üle EAS-ilt Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK).

MTÜ-de nõustamise tulemuse 2015. aastal hindame heaks, nõudlus ja töömaht Hiiumaal on suurem kui EASi/ KÜSK rahastatav 0,5 kohta.

Sisutegevused:

Asutamine: Kolme esimese kvartaliga asutati maakonnas 16 uut ühingut (IV kvartali andmeid veel tegevusaruande kirjutamise hetkel ei ole). Kõigi nendega on loodud esmane kontakt (arenduskeskuse poolt pakutava teenuse tutvustus). 5 asutamise nõustamist. Tegutsemisvormi valikul vormide erinevuste välja toomine, asutajate kavatsuste kuulamine, peegeldamine tegevusvormi valiku tegemiseks. Asutamisdokumentide koostamises osalemine (kommentaariid, valiku variandid lähtuvalt mittetulundusühingute seadusest, kavandatava organisatsiooni olemusest). Kuidas üles ehitada juhtimine (üldkoosolek, juhatus jne). Väljakutseks on loomisel olevad ühingud, kus nähakse ette suurema mahulisi investeeringuid või sihtgrupp väljaspool liikmeskonda – jälgida, et juhtimise üles ehitamine, läbipaistvus, kaasatus jm aspektid saavad asutamisel selgelt ja loogiliselt paika. Reeglina järgneb asutamisele projekti taotluse koostamise konsulteerimine.

Info vahendamine: ühendustele suunatud teavet on kogutud, süstematiseeritud, edastatud listi (peale korrastamist 189 liiget), FB Tuuru lehekülje (286 jälgijat) ja muude kanalite kaudu (MAKIS, Sihtasutus Tuuru kodulehekülg, Hiiu Leht jt). MTÜde päringutele on vastatud. Sisu seotud peamiselt erinevate toetusprogrammide ja organisatsiooni arendamise võimalustega. Korraldatud koostöös Hiiu maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialisti, Kaja Sõrmusega, 2 kohaliku omaalgatuse programmi infopäeva. KÜSKiga koostöös toimus kevadel Kodanike Euroopa programmi infopäev ja sügisel Arenguhüppe taotlusvooru infopäev-seminar.

Organisatsiooni tegevusvõimekuse kasvatamine (juhtimise korraldamine, ühingu tegevuse rahastamise nõustamine, ühingu projektide nõustamine): 52 klienti, 126 nõustamise korda,

keskmine nõustamise kestvus 57 minutit. osaletud 2 organisatsiooni strateegia koostamises (1 kinnitatud, teine kinnitamise protsessis).

Sotsiaalse ettevõtluse arenguprogrammi sotsiaalsete praktikate grupis osales üks klient, kellega koos konsultant osales koolitustel (9 kohtumist koolitajate ja ekspertidega), kodutööde ettevalmistamisel. Testiti ühingu poolt pakutavat teenust, analüüsi, koostati äriplaani. Ühing jätkab täna teenuse läbi mõeldud turundamisega.

Enim pöördumisi on seotud ühingu rahastamisega, sh projektitoetuste taotlemisega. Valdavalt nõustatud kohaliku omaalgatusprogrammi ja kultuurkapitali taotlusi. Kahel korral nõustati regionaalsete investeeringute programmi taotlusi (mõlemad rahastatud). Toetatud projekte 68%. Projektide nõustamise tulemuslikkust mõjutab osaliselt liiga viimasel minutil läbi vaatamiseks esitatud projekt. Väljakutse nii taotlejale kui konsultandile – ajasurvel keskendutakse suurele pildile, väiksemad detailid jäävad tähelepanuta. Tihedas konkurents ületavad lati vaid parimad taotlused. Konsulteritava valmisolek soovitud muudatusi taotlusesse sisse viia jääb mõnel juhul teadmata. Lõplikku taotlust konsultandile ei saadeta. Lisaks projektitoetustele on üha enam hakatud otsima erinevaid rahastamise võimalusi (ühisrahastus, omatulu teenimine, annetuste kogumine).

Koostöös ühingutega on esindatud organisatsioonid, maakonda erinevatel messidel - Matka 2015, Tourest, Maale elama. Loome valdkonna ühingute liikmed on säravalt esinenud "Loole" projekti raames Lääne-Eesti meene konkursil. Konkursi kolm esimest kohta tulid Hiiumaale. Projekti järjeks võib lugeda ka suve hakul avatud Nelja Nurga Galeriid, kus loomevaldkonna ühingu liikmed oma töid eksponeerivad ja müüvad.

Baaskoolitusel osales 13 vabakonna esindajat (rahastus EASilt). Koolituse läbinutest võib esile tõsta Looja Maja esindaja, Kalli Seina, säravaid toimetamisi 2015 aastal – partner ehtekunsti näituse Hotell korraldamisel Reigi pastoraadis (2800 külastajat kuu jooksul), Hiiumaa loomeinimeste aastanäitus Rõõmuosakond korraldaja.

Korraldati kodanikuühiskonna Ühisnädala sündmused (KÜSK toetusega, partneritega): 17 sündmust, 564 osalejat, 22 partnerit ning viidi läbi maakonna vabariiklike juhtide arenguprogramm.

Regionaalse arengu valdkonnas pakume järgmisi teenuseid:

jagame infot kohalikele omavalitsustele toetusvõimaluste kohta, maakonna arendustegevuste kohta; maakonna mittetulundusliku tegevuse kohta; ettevõtluse kohta

Nõustavad kohalikke omavalitsusi ja nende allasutusi teemadel nagu arendustegevustele ja investeerimisvajadustele rahastamisallika leidmine; toetustootluste ettevalmistamise nõustamine - idee vastavuse kontroll, taotluste põhitingimuste selgitamine jmt; KOVide poolt eraturult sisseostetavate arendustööde ja -teenuste lähteülesannete koostamises ja tellimises osalemine ning vastuvõetavate tööde ja teenuste kvaliteedi osas järelevalve teenuse osutamine; hangete nõustamine - lähteülesande koostamine, menetlusliigi valik, hankimisprotsess, hankelepingu koostamine.

Kuna SA Tuurul ei ole enam eraldi töötajat KOV suunal (oli kuni veebruar 2015, töötaja lahkus omal soovil, uue töötaja palkamist ei pidanud Hiiumaa Omavalitsuste Liit enam vajalikuks), siis sellekohane tegevus on olnud tagasihoidlik. Kõige enam oleme saanud panustada info jagamisega.

Turismi valdkonnas tegeleme turismiinfo haldamise, jagamise ja arendamisega.

Hiiu, Valga, Jõgeva, Järva, Võru, Rapla, ja Ida-Viru maakondades haldavad maakondlikud arenduskeskused turismiinfokeskuseid. Meil loodi 2014. aastal SA Tuuru juurde Hiiumaa turismikoordinaatori ametikoht (personalikulu ning vähesel määral tegevuskulusid rahastab HOL).

Harju, Ida-Viru, Põlva, Saare, Hiiu ja Võru maakonnas on tööle eraldi turismikoordinaator või valdkonna arendusjuht.

2015 aasta augustis lahkus senine turismikoordinaator omal soovil töölt, uus koordinaator asus tööle septembri teisel poolel. Hiiumaa turisminõukoda ei ole 2015 aastal tegutsenud.

SA Tuuru on MTÜ Lääne-Eesti Turism (LET) liige, läbi LET-i tehakse koostööd teiste Lääne-Eesti maakondade turismioorganisatsioonidega.

Turismikoordinaator osales Lääne-Eesti Turism MTÜ (LET) tegevustes, Rannikuala Reisijuhiga trükise valmimise lõppetapis (andmete kontroll), Hiiu Valla Arengukava Turismi ja mainekujunduse valdkonna töörühmas, pani kokku Rootsi Workshopile Hiiumaad tutvustava info, koostas turismivaldkonna kalendaarse tegevuskava koostöös TIKiga

Projektid: Metsa kõlakodade laadsed rajatised Hiiumaa metsa/mereäärde koostöös Eesti Kunstiakadeemia (EKA) ja RMK-ga (eelläbirääkimised) –EKA on edastanud võimalike rajatiste visandid, RMK-ga tuleb kokkulepped saavutada ning rajatistele rahastus leida.

-*Industrial Heritage* koostöös LET-ga – projekt on ettevalmistuse etapis, projektijuhile (LET) on esitatud Hiiumaa poolne projektisisend.

-*National Geographic* Kollased aknad koostöös LET-ga – projekt on ettevalmistuse etapis, projektijuhile (LET) on edastatud võimalikud kollaste akende asukohad.

-*Winter Wellness* koostöös LET-ga - projekt on esitatud esimesse vooru, pärast esimese Vooru heakskiitu tuleb sellega detailsemalt edasi tegeleda.

Hiiumaa Turismiinfokeskus (TIK) on taganud sõltumatu ja selge turismiinfo kättesaadavuse andmebaasides ja kohapeal ning külastusstatistika esitamise EAS-i Turismiarenduskeskusele. TIK-i initsiatiivil loodi I-punktide võrgustik, kaasates Hiiumaa olulisi objekte (muuseumid, sadamad, kultuurimajad jt).

Kultuurkapitali projekti toel sai Tuuru rahastust 2015. aasta sündmustekalendri koostamiseks. Suveniiride ja kaupade müük on aidanud kaasa saare mainekujundusele ja tuntusele.

Koolitustegevus

Tuuru Koolitus pakub täiskasvanud õppijatele täienduskoolitusi. Tuurul on HTM tegevusload arvuti-, ettevõtlus-, töötöingu, toiduhügieeni koolituste, Hiiumaa giidi baaskoolituse ning soome, rootsi ja inglise keele koolituste läbiviimiseks.

SA Tuuru on Eesti Rahvaülikoolide Liidu ja Eesti Vabaharidusliidu liige.

2015. aastal toimus 18 erinevat koolitust 140 õppijale, neist Eesti Töötukassa klientidele toimus 8 koolitust 63 õppijale. Õppijate koguarvust oli naised 95 ja mehi 45, osavõtutunde oli 4379.

Keelekoolitused

Kokku avasime 2015.aastal 6 keelegruppi kokku 40 õppijaga: 3 inglise keele gruppi, neist 2 Kärdlas ja 1 Käinas – kokku 23 õppijat, 2 itaalia keele gruppi – 14 õppijat, 1 soome keele grupp – 3 õppijat.

Sügisel 2015 itaalia keele gruppe avada ei õnnestunud, kuna õpetaja oli tööl Itaalias. Üldse ei olnud huvilisi rootsi keele kursustele.

Kursus	Toimumise aeg	Kestvus tundides	Osalejate arv	Naisi	Mehi	Osavõtu tunnid
Inglise keel eel-kesktase Käinas A2.2	02.03 - 01.04.2015	40	6	5	1	240
Itaalia keel algtaseme lühikoolitus A1	02.03-01.04.2015	20	8	6	2	160
Itaalia keel algtaseme lühikoolitus A1 jätk	20.04 - 11.05.2015	20	6	4	2	120
Inglise keel kesktasemele Käinas B1.2 (B1.1 jätk)	07.10.2015 - 09.03.2016	40	10	9	1	400
Inglise keel elementaartase A2	14.10.2015 - 22.02.2015	60	7	3	4	420
Soome keel algtase A1	10.11.2015 - 31.03.2016	60	3	5		180
KOKKU		240	40	32	10	1520

Arvutikoolitused

2015. aastal toimus 5 arvutikoolitust, neist Eesti Töötukassa lepingutega 4 ja 1 tellitud koolitus. Tasulistele koolitustele ei leidunud piisavalt huvilisi gruppide avamiseks.

Kursuse nimetus	Toimumise aeg	Kestvus tundides	Osalejate arv	Naisi	Mehi	Osavõtu-tunnid
Arvutikursus 80 h	18.03-15.04.2015	80	7	4	3	560
Bonden OÜ arvutikoolitus tööharjutuse grupile	21,23,28.04.2015	8	8	4	4	64
Arvutikursus 50 h	18.-29.05.2015	50	8	4	4	400
Arvutikursus 80	26.10 - 20.11.2015	80	10	6	4	800
Internetipõhised õpikeskkonnad Palade kooli õpetajatele	19.10.2015	5	7	5	2	35
KOKKU		223	40	23	17	1859

Eesti Töötukassaga sõlmitud arvutikoolituste lepingud:

Raamleping 2014-2015: 2014. aastal sõlmiti Eesti Töötukassaga raamleping aastateks 2014–2015, mille raames oli võimalik koolitada kuni 108 inimest, 2014 koolitati 4 arvutigruppi, kokku 29 õppijat; 2015. aastal kaks 80 tunnist ja üks 50 tunnine kokku 25 õppijat/ 2014 – 2015 kokku 7 gruppi 54 õppijaga, mis moodustab poole vähem plaanitust.

Raamlepingus osalejad olid 2014 – 2015 SA Tuuru ja AS Erahariduskeskus (Mainor). SA Tuuru võitis kõik minikonkursid ja viis läbi kõik Hiiu maakonda tellitud koolitused.

Raamleping 2015 – 2018: Eesti Töötukassa raamhange „Arvutikoolitus eesti keeles“ viidi läbi oktoobris 2015. Raamleping jõustus sõlmimise hetkel 11.12.2015 ja kehtib kuni 31.12.2018. Raamhanges osalejatest kvalifitseeriti pakkujad SA Tuuru, Projektiexpert OÜ, Valga Arvutikeskus MTÜ, kellele antakse võimalus osaleda minikonkurssidel.

Käsitöökoolitused

Iga-aastaselt viime läbi koostöös Eesti Tööõpetajate Seltsi ja Kärdla Ühisgümnaasiumiga vigursaaigimise koolitust. Koolitab Ivo Mänd.

Käsitöökoolitused						
Kursuse nimetus	Toimumise aeg	Kestvus tundides	Osalejate arv	Naisi	Mehi	Osavõtutunnid
Vigursaaigimine "Skulptuurne mööbel"	12.-13. 08. 2015	20	5	0	5	100

Töölased koolitused

Traditsiooniliselt iga aasta alguses toimuva raamatupidajate koolituse korraldasime juba 2014. aasta lõpul, kuna konkurents on läinud tihedaks. Hiiumaa turul on tugevasti kanda kinnitanud Stokmann koolitused, kes käib siin korraldama erinevaid koolitusi raamatupidajatele.

Aprillis 2015 pakkusime kolme tööalast lühikoolitust:

1. Toiduhügieeni koolitus toitu käitlevatele töötajatele ning oma tööülesannete tõttu toiduga või selle käitlemisvahenditega kokkupuutuvad töötajatele. Koolituse viis läbi OÜ Greenclean Tallinnast, kuna Hiiumaalt me koolitajat ei leidnud. Osalejaid oli 23.

2. Kliendikeskne teenindamine klientidega suhtlejatele (klienditeenindajad, müügiagendid, teenindusjuhid, müügijuhid jt) ning klienditeeninduse kvaliteedi eest vastutajatele pidi toimuma 11. mail 2015. Koolitaja Kaido Vestberg. Huvilisi oli 1, jätsime koolituse ära.

3. Tööõigus 2015 praktikas ja kohtulahendid

Töölepinguseaduse ja selle rakendamise valupunktid, näpunäiteid töölepingu sõlmimise, muudatuste tegemise ja ülesütlemise kohta. Palju näiteid värskemast tööavaldluskomisjonide ja kohtupraktikast. Kahepäevane koolitus pidi toimuma 8. ja 9. juunil 2015. Koolitaja Evi Ustel-Hallimäe. Huvilisi oli 5, lükkasime koolituse toimumise edasi sügisele 2015, aga ka siis ei õnnestunud gruppi avada - 15. septembril toimus Hiiu Maavalitsuses tööõiguslane tasuta infopäev. Lükkasime koolituse toimumise 2016. aasta kevadesse.

Töölased koolitused						
Kursuse nimetus	Toimumise aeg	Kestvus tundides	Osalejate arv	Naisi	Mehi	Osavõtutunnid
Toiduhügieen	9.05.2015	5	23	19	4	115

Tööklubid Eesti Töötukassa klientidele

2015. aasta lõpu seisuga on Tuurul kaks Eesti Töötukassaga sõlmitud raamlepingut:

Tööklubi raamleping nr 7-6.8/14/060, 18.11.2014 kehtivusega 31.12.2016

Tööklubi raamleping nr 7-6.8/14/063, 18.11.2014 kehtivusega 31.12.2016

Raamleping võimaldab pakkujatel osaleda minikonkurssidel. Teine pakkuja on OÜ Reiting PR. SA Tuuru osutus edukaks pakkujaks 2015. aasta tööklubide läbiviimisel ja 2015. aastal korraldasime Hiiu maakonnas 4 tööklubi: 2 Kärdlas, 1 Kõrgessaares, 1 Käinas, osalejaid kokku 30. 2016. aasta tööklubide läbiviimise minikonkurss korraldati 2015. aasta augustis. Ka sel korral osutus edukaks pakkujaks Tuuru ja tööklubide läbiviimiseks Kärdlas ja Kõrgessaares 2016. aastal on Eesti Töötukassaga lepingud allkirjastatud.

Minikonkurssi 2016. aasta II poolaasta tööklubide läbiviimiseks veel korraldatud ei ole, aga on Töötukassal plaanis. Tööklubisid viib läbi juhendaja Annely Adamson,

Kursuse nimetus	Toimumise aeg	Kestvus tundides	Osalejate arv	Naisi	Mehi	Osavõtu-tunnid
Tööklubi Kärkla I	02.03 - 01.04.2015	30	10	8	2	300
Tööklubi Hiiu vald Kõrgessaare	06.04 - 06.05.2015	30	7	5	2	210
Tööklubi Kärkla II	28.09 - 28. 10.2015	30	8	5	3	240
Tööklubi Käina	02.11 - 02.12.2015	30	5	5	0	150
KOKKU		120	30	23	7	1650

SA Tuuru on Eesti Töötukassa koolituskaardi koostööpartner s.t et Eesti Töötukassa klient saab osaleda Tuuru poolt korraldataval koolitusel koolituskaardiga (kokkuleppel konsultandiga). 2015 osales koolituskaardiga Toiduhügieeni koolitusel 6 õppijat.

2014. aasta lõpul osales Tuuru tööharjutuse hankel (tööharjutuse läbiviimiseks Hiiu vallas 2015. aasta kevadel), 7. Jaanuaril 2015 saime vastuse, et kvalifitseeriti pakkujad: MTÜ Valga Arvutikeskus, Sihtasutus Tuuru, OÜ Bonden ja Hiiu Vallavalitsus. Hanke võitis odavaima hinnaga Hiiu vald.

2015. aasta jaanuaris - veebruar osales Tuuru ka Eesti Töötukassa hankel Ettevõtluskursus 160 tundi. SA Tuuru pakkumus jäeti kvalifitseerimata ühe mentorina pakutud ettevõtja registrikannete puudulikkuse tõttu. Hoolimata meie püüdlustest kohapeal koolitusi läbi viia, ei suuda me konkureerida hanketingimuste täitmisel Ettevõtluskoolituste hangetel selliste tegijatega nagu Mainor.

Töötutele suunatud koolitused kokku 2015						
Kursuse nimetus	Toimumise aeg	Kestvus tundides	Osalejate arv	Naisi	Mehi	Osavõtu tunnid
Tööklubi Kärkla I	02.03 - 01.04.2015	30	10	8	2	300
Arvutikursus 80 h	18.03-15.04.2015	80	7	4	3	560
Tööklubi Hiiu vald Kõrgessaare	06.04 - 06.05.2015	30	7	5	2	210
Bonden OÜ arvutikoolitus tööharjutuse grupile	21,23,28.04.2015	8	8	4	4	64
Arvutikursus 50 h	18.-29.05.2015	50	8	4	4	400
Tööklubi Kärkla II	28.09 - 28. 10.2015	30	8	5	3	240
Arvutikursus 80	26.10 - 20.11.2015	80	10	6	4	800
Tööklubi Käina	02.11 - 02.12.2015	30	5	5	0	150
KOKKU		338	63	41	22	2724

Täiskasvanud Õppija Nädal 6.- 22. oktoober 2015

Sihtasutus Tuuru on osalenud Täiskasvanud Õppija Nädalal alates 1999. aastast.

Kõik need aastad on TÕN tugigrupi töös osalenud ka koolitusjuht Õrne Põial. 2015. aastal esitas Õrne Põial Hiiumaa Aasta Koolitaja tiitlile Rita Tsarjovi, kes ka sai tunnustuse.

12.oktoober pakkus SA Tuuru võimalust tutvuda keele- ja arvutikoolituste sisuga ja õppekavadega, testida oma oskustaset, saada nõu rühma valikuks, tutvuda õpetajatega. Kohapeal oli võimalik registreeruda algavatele kursustele 5% soodustusega. Kohaletunud inglise keele huvilistest õnnestus kohe avada ka üks inglise keele grupp. 15. oktoobril toimus Tuuru maja saalis „Kellaviitete“ Hiiumaa täiskasvanu õppe võimalused ja tunnustamisüritus. SA Tuuru aitas üritust läbi viia.

Projekt „*Quality assurance within adult education*“_Nordplus Adult programm NPAD-2014/10035

Eesti Rahvaülikoolide Liidu liikmena osaleb Sihtasutus Tuuru mitteformaalse koolituse kvaliteedi hindamise projektis „*Quality assurance within adult education*“, mis toimub 2014 - 2016. Projektist võtavad osa neli riiki: peapartner on Island, partnerid Norra, Leedu ja Eesti. Projekti jooksul uuendatakse ja katsetatakse EQM kvaliteedi hindamise mudelit, sh enesehindamise ja välishindamise vorme. Igas riigis katsetatakse vähemalt kolmes koolituskeskuses EQM mudeli järgi enesehindamist ja antakse tagasiside selle toimimisest ja vajalikest parandamisvaldkondadest. Ühtlasi tõlgitakse kõik EQM mudelit hõlmavad materjalid erinevatesse keeltesse.

Projekti jooksul on toimunud 3 partnerite näost-näku kohtumist:

22.- 25. oktoober 2014 Island, Reykjavik

8.- 10. märts 2015, Norra, Oslo

28.- 30. september 2015 Leedu, Vilnius

4.- 6. mai 2016 Eesti, Tallinn projekti lõpuseminar

Ülejäänud ajal toimub töö projekti dokumentidega partneritel iseseisvalt. Kogu projekti töödokumendid on üleval Dropboxis.

Projekti töös osaleb Sihtasutusest Tuuru koolitusjuht Õrne Põial.

Projekti kodulehekülj www.europeanqualitymark.org

Projekt TELLE (Teaching and Learning for Life in Europe) 2015-1-FI01-KA204-009071 ERASMUS+ PROGRAMME STRATEGIC PARTNERSHIP (KEY ACTION 2)

2015. aasta algusest kuni 31. märtsini valmistas SA Tuuru koolitusjuht Õrne Põial koos peapartneriga Soomest Kerava koolist teistkordselt ette Erasmus+ programmist rahastust taotlevat projekti eTelle. Esimene katse projektile rahastust saada oli 2014. aasta kevadel, kuid siis ei saanud projekt piisavalt punkte.

Kui 2014. aastal olid projektis partneriteks täiskasvanute koolitusega tegelevad organisatsioonid Keravan Opisto Soomest (projekti peapartner) , Sihtasutus Tuuru Eestist, MSS Islandilt, Rogaland skole Norrast ja Anazitisi Küproselt , siis 2015. aastal esitatavas projektis tuli Küprose partneri asemele partner Saksamaalt.

Projekti partnerid on Kerava Adult Education Center, Rogaland School and Business Development, MSS (MIDSTOD SIMENNTUNAR A SUDURNESJUM), Landesverband der Volkshochschulen Sachsen-Anhalt e.V., Sihtasutus Tuuru .

Projekti rahastamisotsus tuli CIMO-st (Centre for International Mobility, Finland) 31.08.2015. Projekti periood on 2 aastat 1. september 2015 – 31. august 2017.

Projekti eesmärk on parandada koolituste efektiivsust ja kvaliteeti läbi uute õpitehnikate ja meetodite rakendamise, kaasata õppimisse nõrgemaid õppijate sihtgrupe, võimendada õppijate ja õpetajate loovust ja innovaativsust. Projekti otsesed kasusaajad on Tuuru personal ja koolitajad.

Projekti kogumaksumus on 140 581 eurot, sellest Tuuru osa projektist 22 591 eurot, mis katab partnerriikides üritustel osalemise kulud ja partnerite vastuvõtukulud Eestis. Kohapeal koolitusi läbiviivatele õpetajatele on võimalik maksta natuke tasu ja katta õppematerjalikulu. Projektijuhi tasu eraldi projektis ette ei ole nähtud. Projekti koordineerib SA Tuuru koolitusjuht Õrne Põial. Projekti raames toimub igas partnerriigis 1 kokkusaamine, kus üldjuhul osaleb igast projekti organisatsioonist 5 inimest. Kokkusaamistel viiakse osalejatele läbi erinevaid koolitusi-töötubasid jm.

Kokkusaamised toimuvad:

25. – 29. november 2015 Norra, Stavanger (I kohtumisel osalesid projekti koordinaator Õrne Põial, käsitööõpetajad Ain Jepišov ja Sirje Juurikas, arvutiõpetaja Helis Roosimaa ja inglise keele õpetaja Tanja Pisa)

18. – 22. mai 2016 Eesti, Hiiumaa

8.- 12. juuni 2016 Saksamaa, Magdeburg

3. – 7. mai 2017 Island, Reykjanesbær

7.- 11. Juuni 2017 Soome, Kerava

Igal kokkusaamisel läbiviidud üritusi ja koolitusi kajastatakse TELLE blogipõhisel koduleheküljel <http://www.ettle2015.com/>

Projekti raames juurdeõpitut rakendatakse kohalikule kogukonnale koolituste pakkumisel.

Muudatused seadusandluses:

2015. aasta 1. juuli tõi muudatuse täiskasvanute koolitusasutustele, milliste hulka kuulub ka Sihtasutus Tuuru. Kui varasemalt kehtis Sihtasutus Tuuru erakoolile Tuuru Koolitus erakooliseadus ja täiskasvanute koolituse seadus, siis nüüd reguleerib meie tegevust uus täiskasvanute koolituse seadus (TÄKS) ja oleme **täienduskoolitusasutus**.

Üks olulisemaid muudatusi on kehtiva tegevuslubade süsteemi ümberkorraldamine. Kehtiva korra kohaselt pidi erakoolitaja taotlema tegevusloa tööalase või vabaharidusliku koolituse korraldamiseks, kui ta viis seda koolitust aasta jooksul läbi vähemalt kuue kuu või 120 tunni mahus.

Tegevusloa taotlemise kohustus ainult koolituse puhul, millele on seatud kõrgendatud nõuded ja loakohustus sätestatud valdkondlikus seaduses. Näiteks autokoolitus, turvatöötaja koolitus, vedurijuhi koolitus, eesti keele koolitus, mis on suunatud tasemeeksamiks ette valmistamisele. Ülejäänud täienduskoolituse läbiviimisele loakohustust pole.

Täienduskoolituse standardiga on kehtestatud nõuded täienduskoolituse õppekavadele, väljaantavatele tunnistustele ja tõenditele.

-Õppekavad peavad olema väljundipõhised (Tuuru Koolitusel on seisuga 01.01.2015 HTM tegevusload arvuti-, ettevõtlus-, tööotsingu, toiduhügieeni koolituste, Hiiumaa giidi baaskoolituse ning soome, rootsi ja inglise keele koolituste läbiviimiseks. Need õppekavad vajavad kohandamist väljundipõhiste õppekavade vormide järele.)

- Koolitusasutus vastutab koolitajate ja õppekeskkonna ning õppevahendite olemasolu eest (Sihtasutusel Tuuru on olemas koolitajad, õppekeskkond ja õppevahendid)

-Koolitusasutus peab kehtestama õppekorralduse alused ja kvaliteedi tagamise alused (Sihtasutusel Tuuru on kehtestatud õppekorralduse alused, kvaliteedi tagamise alused vajavad kehtestamist. Tuuru soovib kasutusele võtta EQM kvaliteedimärgi, mida praegu töötatakse välja Nordplus projektis „Quality assurance within adult education“. Projekti lõpuks mais 2015 on Tuurus läbi viidud kvaliteedihindamine).

Kord aastas tuleb EHIS andmebaasi esitada tegevusnäitajad täienduskoolituse kohta.

Koolitusega kaasnevate hüvede saamiseks eeldatakse, et koolitusasutus esitab majandus-tegevuse teate ja täidab kehtestatavaid nõudeid. Sellisteks hüvedeks on: koolitusel osaleja õigus saada õppepuhkust, õigus saada koolituskuludelt tulumaksutagastust.

Samuti on riigieelarvest lubatud rahastada vaid neid koolitusi, mida viib läbi majandustegevuse teate esitanud koolitusasutus. Teade tuleb esitada Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS), kus kantakse kontaktandmed ning õppekavarühmad, milles täienduskoolitust läbi viiakse.

Täiskasvanuhariduse programm 2020

2015. aasta viimastel päevadel tuli Eesti Vabaharidusliidust kiri, et Haridus- ja Teadusministeeriumis on viimast lihvi saamas Euroopa Sotsiaalfondi projektide avatud vooru määrus „Struktuuritoetuse andmise tingimused täiskasvanutele võtmepädevuste andmiseks“. Tuurul on kavas koostöös Vabaharidusliiduga esitada sellese meetmesse taotlus.

Muud tegevused

Sotsiaalministeerium sõlmis MAKidega kolmeaastase lepingu valmistamiseks ette meetme „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ (SOTEE) tegevusi: eelanalüüside koostamine maakonnas ning kohalike omavalitsuste ja omavalitsuse liidu toetamine avatud taotlusvoorude projektide koostamisel. Valminud on Hiiu maakonna sotsiaalteenuste hetkeolukorra kaardistus (4 omavalitsuse sotsiaaltöötajate intervjuud koondatud - 10 lk teksti + Excel). Toimus programmi tutvustav seminar. 21 jaanuaril 2016 toimus kaardistuse esitlemine, arendamist vajavate sotsiaalteenuste määratlemise seminar omavalitsuste juhtidele ja sotsiaaltöötajatele. Tegevus jätkub avatud taotlusvooruks valmistumisega (vajaduste selgitamine, projektitaotluste koostamise konsulteerimine) - eelanalüüside koostamine maakonnas ning kohalike omavalitsuste ja omavalitsuse liidu toetamine avatud taotlusvoorude projektide koostamisel.

Jätakuvalt haldame maakondlikku portaali **hiiumaa.ee** .

Pakume bürooteenuseid, seminaride korraldamist ja teenindamist.

SA Tuuru esitas Hiiumaa sihtkohana EAS konkursile Eestimaa Avastamata Aarded 2015. Turism ja kohalik toidutraditsioon.

Tänu meie ettevõtjate ja ettevõtlike inimeste tublidusele saime saart sihtkohana läbi toidu tutvustada ning me selle **konkursi** võitsime.

Konkursi eesmärgiks on koostöös EDEN märgisega tõmmata tähelepanu kohalikele kasvavatele, Euroopa tasandil veel vähetuntud, kuid rahvusvahelise potentsiaaliga sihtkohtadele, mis meeldejäävate elamuste pakkumise kõrval paistavad silma ka säästva turismi arengu toetamisega. 2015 aasta konkursi eesmärgiks on tunnustada sihtkohti, mille turismitooted või –teenused on tihedalt seotud kohaliku toidutraditsiooniga. Kohalikku kultuuri tutvustatakse läbi maitseelamuste ja toiduga seotud tegevuste.

Konkursi võidule on järgnenud see, et 2016 on kuulutatud koostöös Maaeluministeeriumiga ning MTÜ Eesti Maaturism Hiiumaa maitsete aastaks.

Tuuru osales Hiiu valla arengukava eri osades kaasa rääkimisel ja töörühmades (turism, MTÜ, ettevõtetus), Kodukandi arengukava koostamisel jne.

Ülevaade olulisematest projektidest

Projekt	Omanik/rahastaja	Kestvus	Projekti maht	Partnerid
Projekt ”KEAT-ohutusala noortelaager Hiiu maakonnas”	Eesti Haigekassa	12.05 – 03.08.2015	3 200 €	Hiiumaa omavalitsused HUPS
Hiiumaa arenguseminar 2015 ja trükis „Hiiumaa	SA Tuuru, Hiiu MV,	mai – detsember	3 900 €	Hiiumaa Ettevõtjate Liit

majandusülevaade 2014“	Swedbank	2015		Hiiu Maavalitsus (MAAKAR Swedbank)
Projekt „www.hiiumaa.ee toimetamineine“	Hiiu MV, SA Tuuru	01.2015 – 12.2015	2 574 €	Hiiu Maavalitsus (MAAKAR)
Projekt “Mess ja veebiandmebaas MAALE ELAMA“	HIIU MV, SA TUURU	01.2015-12.2015	1 000 €	Hiiu Maavalitsus (MAAKAR)
Projekt „ MATKA 2016 ja BALTTOUR 2016 messidel osalemine“	HIIU MV, SA TUURU	2015-2016	3 000 €	Hiiu Maavalitsus (MAAKAR) turismiettevõtjad
Hiiukeelsed raadiosaated	Kultuurkapital, Rahvakultuuri Arenduskeskus	01.10.2015-31.12.2016	1 000€	Hiiu Maavalitsus
Omatoidukoolitused	PRIA Leader programm, SA Tuuru	01.2014-03.2015	6 185 €	PRIA LEADER Hiidlaste Koostöökogu
ERASMUS projekt: TELLE	Kerava Adult Education Center	09.2015-jätukub	22 591 €	Kerava Adult Education Center; Rogaland School; MSS (MIDSTOD SIMENNTUNAR A SUDURNESJUM), Landesverband der Volkshochschulen Sachsen-Anhalt
SOTEE	Sotsiaalministeerium	09.2015-12.2017	28 535 €	Sotsiaalministeerium Hiiumaa omavalitsused

Majandustegevus

2015. aasta tulu oli võrreldes 2014. aastaga 123,6 tuhat eurot väiksem, moodustades 216,2 tuhat eurot. 2015. aasta planeeritud eelarve tulud olid 258,6 tuhat eurot. Eelarve täideti maakondliku arenduskeskuse teenuse osas.

Võrreldes eelarvega kujunes 25 tuhande euro võrra väiksemaks kommerts-koolituste maht.

Eelarvesse prognoositud ja valmisolek läbi viia oli rohkem Töötukassa teenuste mahtu (tööhajutus, arvutikoolitused), paraku aga tööhajutuse teenust Hiiumaale II poolaastal ei hangitud ja arvutikoolituste esialgset lepingulist täismahtu ei tellitud.

Samuti ei täitunud kõik planeeritud keelegrupid ja osad grupid töötasid alatäituvusega. Õppijate huvi tasuliste kursuste vastu on vähenenud. Mõjutanud on seda kindlasti 2008–2013 tasuta kursuste pakkumine ja kohaliku turu piiratus.

2015. aastal moodustas projektipõhine käive kogukäibest **77,9 %** (2014. aastal 82,1%). Ettevõtluse tugisüsteemi baasfinantseering moodustas 2015. aastal **29,5%** käibest (2014. aastal 18,8 %), kommerts-kursused **8,7%** (2014. aastal 10,9%), KOV-ide toetus **12,3%** (2014. aastal 20,8%), muu majandustegevus, teenused ja tasulised konsultatsioonid kokku **12,9%**. Koolitustulud 2015. aastal vähenesid, moodustades 18,9 tuhat eurot (2014 – 36,9 tuhat eurot).

FINANTSNÄITAJAD (tuh €)	2011	2012	2013	2014	2015
Tegevustulud	388,4	257,2	260,2	339,8	216,2
Tegevuskulud	398,7	271,3	280,8	351,2	245,8
Aasta tulem	-13,1	-16,3	-22,2	-14,5	-32,1
Bilansimaht	211,3	194,7	169,4	174,8	162,5
Käibevarad	95	73,6	51,8	33,1	9,4
Põhivarad	116,3	121,1	117,6	141,7	153,1
Lühiajalised kohustused	62,6	62	67,3	87,4	107,2
Pikaajalised kohustused	8	8,5	0	0	0
Omakapital (netovara)	140,6	124,2	102,0	87,4	55,4
Laenu	55,5	50,2	57,3	68,9	87,2

SUHTARVUD

Tegevuskulud/tegevustulud	103%	105%	108%	103%	113,7%
Laenu/kulud	14%	19%	20%	20%	35%
Käibevara/lühiajalised kohustused	152%	119%	77%	38%	8,8 %
Põhivara/bilansimaht	55%	62%	69%	81%	94,2%
Laenu/bilansimaht	26%	26%	34%	38%	53,7%
Omakapital/bilansimaht	66%	64%	66%	50%	34,1%

Majandusaasta lõppes SA Tuurule 32 tuhande eurose kahjumiga. Tulud kokku olid 216,2 tuhat eurot. Kulud 248,2 tuhat eurot, millest amortisatsioonikulud ning intressikulud moodustasid 12,1 tuhat eurot.

Lähituleviku arengueesmärgid

SA Tuuru arengukava vajab uuendamist ning vastuvõtmist. Kuna avanevad mitmed meetmed, siis tuleb koostada, esitada taotlusi SA Tuuru erinevate tegevusvaldkondade arenduseks, sh PATEE sisulisteks tegevusteks. Tuuru hoone vajab remonti, et saaks ruumid praktilisemalt kasutusele võtta ning kohandada I korruse WC nii, et see vastaks invanõuetele (kokku maksumus koos muude jooksvate remonditöödega 41 tuhat eurot). Kohustus on viia ellu nõrkvooluprojekt (maksumus 58 tuh eur) ja rajada tuletõkkeseptsioonid (maksumus 16 tuhat eurot). Tuuru arvutipark vajab oluliselt kaasajastamist. Portaali hiiumaa.ee visuaal ja sisu vajab kaasajastamist.

Katrin Sarapuu
SA Tuuru juhatuse liige

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Nõuded ja ettemaksud	9 390	33 120	3
Kokku käibevara	9 390	33 120	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	153 146	141 721	6
Kokku põhivara	153 146	141 721	
Kokku varad	162 536	174 841	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	87 212	68 885	7
Võlad ja ettemaksud	19 942	18 515	8
Kokku lühiajalised kohustused	107 154	87 400	
Kokku kohustused	107 154	87 400	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	39 956	39 956	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	47 485	62 041	
Aruandeaasta tulem	-32 059	-14 556	
Kokku netovara	55 382	87 441	
Kokku kohustused ja netovara	162 536	174 841	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	168 586	278 906	11
Tulu ettevõtlusest	47 612	60 935	12
Kokku tulud	216 198	339 841	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-46 794	-152 302	13
Jagatud annetused ja toetused	-3 748	-1 000	14
Mitmesugused tegevuskulud	-25 792	-25 553	15
Tööjõukulud	-153 350	-156 723	16
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-9 591	-8 081	6
Muud kulud	-6 500	-7 545	17
Kokku kulud	-245 775	-351 204	
Põhitegevuse tulem	-29 577	-11 363	
Intressikulud	-2 478	-3 193	18
Muud finantstulud ja -kulud	-4	0	
Aruandeaasta tulem	-32 059	-14 556	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-29 577	-11 363	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	9 591	8 081	
Muud korrigeerimised	-13 909	-29 405	
Kokku korrigeerimised	-4 318	-21 324	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	1 864	40 430	
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	1 426	8 498	
Kokku rahavood põhitegevusest	-30 605	16 241	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-21 015	-32 231	
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	35 775	7 535	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	14 760	-24 696	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksud	0	-9 588	
Arvelduskrediidi saldo muutus	18 327	20 593	
Makstud intressid	-2 482	-2 650	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	15 845	8 355	
Kokku rahavood	0	-100	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	0	100	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	0	-100	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2013	39 956	62 041	101 997
Aruandeaasta tulem		-14 556	-14 556
31.12.2014	39 956	47 485	87 441
Aruandeaasta tulem		-32 059	-32 059
31.12.2015	39 956	15 426	55 382

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutus Tuuru 2015.aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi. Hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestusprintsiipidele ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses ning Vabariigi Valitsuse Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendid.

Majandustehingute kajastamisel on tuginetud ka Riigi Raamatupidamise üldeeskirjale.

Sihtasutus Tuuru 2015.aasta raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud asutuse tegevuse jätkuvusest.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud täiseurodes.

Raha

Rahana kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes kassa olevat sularaha ning pangakontodel olevat raha.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded bilansis on hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Nõuete hindamisel on hinnatud igat nõuet eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 1 917,35 eurost. Erijuhud: põhivara soetusmaksumus võib erandjuhul jääda alla 1917,65 euro, kui põhivara on soetatud EL struktuurifondide vahenditest ja programmis on vastav abikõlblikkuse nõue põhivara arvelevõtmiseks.

Varad, mille kasulik tööiga on üle aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 1 917,35 eurot kajastatakse kasutusele võtmise hetkel kantuna 100 %-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Põhivara, mille maksumus on eelnevatest perioodidest alla 1 917,35 eurot, kajastatakse bilansis nende täieliku amortiseerumiseni ja seejärel kantakse bilansist bilansivälisesse arvestusse.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse sõltuvalt kasulikust tööeast.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 1 917,35

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimiste arvestamisel kasutatakse brutomeetodit.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist.

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi, mille korral sihtfinantseerimise andja kontrollib toetuste sihipärast kasutamist

Pikaajalised projektid

Pikaalaste projektide sihtfinantseerimise aluseks on lepingulised suhted rahastajatega.

Projektid, mis kestavad kauem kui üks aasta kajastatakse tekkepõhiselt.

Kui projektide raha on laekunud terves summas aga kulutused on väiksemad ja lähevad uude aastasse, siis vahe näidatakse bilansireal:

Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused.

Pikaajalised projektide toetuse laekumata osa aastavahetuse seisuga, kajastatakse bilansireal: Nõuded ja ettemaksud.

Tulud

Sihtasutus Tuuru põhilised tulud moodustuvad sihtfinantseerimisest, millel on erinevad allikad. Pikemaajaline partner on Ettevõtluse Arendamise SA.

Ettevõtluse tulud moodustuvad koolituste, ruumide välja rentimise ja mitmesuguste bürooteenuste müügist.

Seotud osapooled

Seotud osapooltena käsitletakse Sihtasutus Tuuru nõukogu liikmeid, juhatuse liiget, töötajate ja loetletud isikute lähisugulasi ja nendega seotud äriühinguid, mittetulundusühendusi.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Sularaha kassas	0	0
Arvelduskontod	0	0
Kokku raha	0	0

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2015	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	1 718	1 718
Ostjatelt laekumata arved	1 718	1 718
Nõuded seotud osapoolte vastu	5 739	5 739
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	1 685	1 685
Muud nõuded	248	248
Viitlaekumised	248	248
Kokku nõuded ja ettemaksed	9 390	9 390
	31.12.2014	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	1 900	1 900
Ostjatelt laekumata arved	1 900	1 900
Nõuded seotud osapoolte vastu	343	343
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2 200	2 200
Muud nõuded	26 352	26 352
Viitlaekumised	26 352	26 352
Ettemaksed	2 325	2 325
Tulevaste perioodide kulud	2 325	2 325
Kokku nõuded ja ettemaksed	33 120	33 120

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2015		31.12.2014	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks		652	0	802
Üksikisiku tulumaks		1 684	0	3 802
Sotsiaalmaks		3 484	0	6 806
Kohustuslik kogumispension		215	0	418
Töötuskindlustusmaksed		197	0	485
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad		16		
Ettemaksukonto jääk	1 685		2 200	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	1 685	6 248	2 200	12 313

Lisa 5 Muud nõuded

(eurodes)

	31.12.2015	12 kuu jooksul
Viitlaekumised	248	248
Saamata sihtfinantseerimine	248	248
Kokku muud nõuded	248	248
	31.12.2014	12 kuu jooksul
Viitlaekumised	26 352	26 352
Saamata sihtfinantseerimine	26 352	26 352
Kokku muud nõuded	26 352	26 352

Lisa 6 Materiaalne põhivara

(eurodes)

	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Kokku
			Transpordi- vahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed			
31.12.2013								
Soetusmaksumus	326	149 653	2 382	9 400	5 575	17 357	0	167 336
Akumuleeritud kulum	0	-41 374	-1 628	-3 917	-2 846	-8 391	0	-49 765
Jääkmaksumus	326	108 279	754	5 483	2 729	8 966	0	117 571
Ostud ja parendused	0	24 300	0	6 617	0	6 617	1 314	32 231
Amortisatsioonikulu	0	-3 074	-476	-3 647	-818	-4 941	-66	-8 081
31.12.2014								
Soetusmaksumus	326	173 953	2 382	16 017	5 575	23 974	1 314	199 567
Akumuleeritud kulum	0	-44 448	-2 104	-7 564	-3 664	-13 332	-66	-57 846
Jääkmaksumus	326	129 505	278	8 453	1 911	10 642	1 248	141 721
Ostud ja parendused	0	21 015	0	0	0	0	0	21 015
Amortisatsioonikulu	0	-3 584	-278	-4 647	-818	-5 743	-263	-9 590
31.12.2015								
Soetusmaksumus	326	194 968	2 382	16 017	5 575	23 974	1 314	220 582
Akumuleeritud kulum	0	-48 032	-2 382	-12 211	-4 482	-19 075	-329	-67 436
Jääkmaksumus	326	146 936	0	3 806	1 093	4 899	985	153 146

Lisa 7 Laenukohustused

(eurodes)

	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit	87 212	87 212			2,5%+ euribor	EUR	20.12.2016
Lühiajalised laenud kokku	87 212	87 212					
Laenukohustused kokku	87 212	87 212					
	31.12.2014	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit	68 885	68 885			2,5% + euribor	EUR	20.12.2015
Lühiajalised laenud kokku	68 885	68 885					
Laenukohustused kokku	68 885	68 885					

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus

	31.12.2015	31.12.2014
Ehitised	146 936	129 506
Kokku	146 936	129 506

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2015	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	5 330	5 330
Võlad töövõtjatele	4 429	4 429
Maksuvõlad	6 248	6 248
Muud võlad	101	101
Intressivõlad	101	101
Saadud ettemaksed	3 834	3 834
Tulevaste perioodide tulud	2 390	2 390
Muud saadud ettemaksed	1 444	1 444
Kokku võlad ja ettemaksed	19 942	19 942
	31.12.2014	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	3 228	3 228
Võlad töövõtjatele	2 899	2 899
Maksuvõlad	12 313	12 313
Saadud ettemaksed	75	75
Muud saadud ettemaksed	75	75
Kokku võlad ja ettemaksed	18 515	18 515

Lisa 9 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Töötasude kohustus	1 903	0
Puhkusetasude kohustus	2 526	2 899
Kokku võlad töövõtjatele	4 429	2 899

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2013	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2014
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks					
Ettevõtluse Arendamise SA	0	7 535	0	-7 535	0
PRIA Leader	0	0	0	-21 870	-21 870
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	0	7 535	0	-29 405	-21 870
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Ettevõtluse Arendamise SA	-3	149 146	0	-149 143	0
Hiiu Maavalitsus	0	9 865	0	-9 828	37
Hiumaa Omavalitsuste Liit	0	70 811	0	-70 811	0
Turu Ülikool (Interreg IV A Virtu)	-6 391	6 391	0	0	0
Regionforbundet OSTSAM (interreg IV A Baces)	-17 150	17 150	0	0	0
PRIA Leader	0	0	0	-4 482	-4 482
Eesti Haigekassa	0	13 000	0	-13 000	0
Eesti Kultuurkapital	0	700	0	-700	0
KÜSK	0	1 575	0	-1 537	38
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-23 544	268 638	0	-249 501	-4 407
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-23 544	276 173	0	-278 906	-26 277
	31.12.2014	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2015
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks					
PRIA Leader	-21 870	21 870	0	0	0
Ettevõtluse Arendamise SA	0	13 909	0	-13 909	0
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	-21 870	35 779	0	-13 909	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Hiiu Maavalitsus	37	13 969	-37	-13 969	0
PRIA Leader	-4 482	10 667	0	-6 185	0
KÜSK	38	6 429	-38	-6 677	-248
Ettevõtluse Arendamise SA	0	73 634	0	-73 252	382
Hiumaa Omavalitsuste Liit	0	29 269	0	-29 269	0
Eesti Haigekassa	0	3 200	0	-3 200	0
Järvamaa Arenduskeskus	0	7 000	0	-7 000	0
Pärnu Ettevõtlus- ja Arenduskeskus	0	2 217	0	-2 217	0
Eesti Kultuurkapital	0	600	0	-600	0
Sotsiaalministeerium	0	7 202	0	-6 140	1 062
Keravan Kaupunki	0	4 518	0	-4 518	0
Hiiu Vallavalitsus	0	1 650	0	-1 650	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-4 407	160 355	-75	-154 677	1 196
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-26 277	196 134	-75	-168 586	1 196

Lisa 11 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2015	2014
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	154 677	249 501
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	13 909	29 405
Kokku annetused ja toetused	168 586	278 906
Eesti Haigekassa	3 200	13 000
Hiiu Maavalitsus	13 969	9 828
Ettevõtluse Arendamise SA	87 161	156 678
Hiiumaa Omavalitsuste Liit	29 269	70 811
SA Järvamaa Arenduskeskus	7 000	0
SA Pärnumaa ettevõtlus- ja arenduskeskus	2 217	0
PRIA- Leader programm	6 185	26 352
Eesti Kultuurkapital	600	700
KÜSK	6 676	1 537
Sotsiaalministeerium	6 140	0
Keravan Kaupunki	4 518	0
Hiiu Vallavalitsus	1 650	0

Lisa 12 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2015	2014
Koolitusteenused	18 874	36 990
Kantseleiteenused	1 386	1 427
Üür ja rent	24 929	20 360
Muud tulud	2 423	2 158
Kokku tulu ettevõtlusest	47 612	60 935

Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2015	2014
Energia	-4 225	-3 809
Elektrienergia	-1 947	-1 322
Soojusenergia	-1 610	-1 887
Kütus	-668	-600
Transpordikulud	-1 473	-1 865
Üür ja rent	-1 990	-1 465
Mitmesugused bürookulud	-10 311	-10 438
Uurimis- ja arengukulud	-8 586	-117 926
Lähetuskulud	-3 330	-1 617
Inventari soetamine	-722	-73
www.hiiumaa.ee toimetamine	-2 545	-2 545
Koolituste ja ürituste korraldamine	-12 973	-11 948
Auto ülalpidamine	-639	-616
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-46 794	-152 302

Lisa 14 Jagatud annetused ja toetused (eurodes)

	2015	2014
SA Järvamaa Arenduskeskus	500	500
Hiiumaa Turismiliit	0	500
Lääne-Eesti Turism MTÜ	3 248	0
Kokku jagatud annetused ja toetused	3 748	1 000

Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2015	2014
Energia	-9 995	-11 077
Elektrienergia	-2 218	-2 245
Soojusenergia	-7 777	-8 832
Mitmesugused bürookulud	-13 818	-9 357
Koolituste läbiviimise kulud	-1 979	-5 119
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-25 792	-25 553

Lisa 16 Tööjõukulud

(eurodes)

	2015	2014
Palgakulu	-104 333	-101 950
Sotsiaalmaksud	-39 106	-40 217
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasu	-9 911	-14 556
Kokku tööjõukulud	-153 350	-156 723
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	8	9

Lisa 17 Muud kulud

(eurodes)

	2015	2014
Trahvid, viivised ja hüvitised	0	-400
Käibemaksudkulud	-6 387	-6 934
Muud	-113	-211
Kokku muud kulud	-6 500	-7 545

Lisa 18 Intressikulud

(eurodes)

	2015	2014
Intressikulu laenudelt	-2 478	-2 650
Muud intressikulud	0	-543
Kokku intressikulud	-2 478	-3 193

Lisa 19 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2015		31.12.2014	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	5 739	0	343	0

2015	Ostud	Müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 070	20 274

2014	Ostud	Müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	4 321	35 314

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2015	2014
Arvestatud tasu	22 878	20 128

Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad

Saadud toetused, sihtfinantseerimised

2015 - 44 888 eur

sh: Hiiu Maavalitsus 13 969

Hiiumaa Omavalitsuste Liit 29 269

Hiiu Vallavalitsus 1 650

2014 - 80 639 eur

sh: Hiiu Maavalitsus 9 828

Hiiumaa Omavalitsuste Liit 70 811

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 20.04.2016

Sihtasutus Tuuru (registrikood: 90000452) 01.01.2015 - 31.12.2015 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KATRIN SARAPUU	Juhatuse liige	20.04.2016

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Tuuru nõukogule

Oleme auditeerinud Sihtasutus Tuuru raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2015, tulemiaruanne, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 19 kuni 33 on kaasatud käesolevale aruandele.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnahtajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeauditori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeauditor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Sihtasutus Tuuru finantsseisundit seisuga 31.12.2015 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Enn Leppik

Vandeauditori number 57

/digitaalselt allkirjastatud/

Margit Leppik

Vandeauditori number 412

Auditorbüroo ELSS AS

Nexia International liige

Auditoorettevõtja tegevusloa number 59

Vanemuise 21a, Tartu 51014

20.04.2016

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Tuuru (registrikood: 90000452) 01.01.2015 - 31.12.2015 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ENN LEPPIK	Vandeaudiitor	20.04.2016
MARGIT LEPPIK	Vandeaudiitor	20.04.2016

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Piirkondlikku/kohalikku elu edendavad ja toetavad ühendused ja fondid	94992	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 4622803
Telefon	+372 4622800
Mobiiltelefon	+372 53415285
E-posti aadress	info@tuuru.edu.ee
Veebilehe aadress	www.tuuru.edu.ee